

Sufizmus
Sväté Fihi ma Fihi:
Rozhovory s Rumim
Rozhovor 5
Amir, prekvapený
neočakávanou návštevou
Rumiho, povedal: Majster,
Aké milostivé od teba,
že si ma takto poctil.
Nikdy by som to nečakal.
Nikdy ma to ani len
nenapadlo,
že by som mohol byť
hodný takej pocty.
Po práve by som mal
stáť noc a deň v rade
a v spoločnosti tvojich
služobníkov a zriadenčov.
Nie som hodný ani toho.
Aké milostivé to je!
Rumi odpovedal: Všetko je
to vďaka tvojim vznešeným
duchovným snahám.
Čím vyššia a významnejšia
je tvoja hodnosť,
a čím viac si zamestnaný
dôležitými vznešenými
svetskými záležitosťami,
tým viac máš pocit,
že si neuspel vo svojom
duchovnom zámere.
Nie si spokojný s tým,
čo si dosiahol
a myslíš si, že máš
priveľa povinností.
Pretože žiaden
z týchto výsledkov
tá nedokáže zaslepiť
v duchovnom snažení,
moje srdce je pohnuté
a chce ti poslúžiť.
A predsa za to všetko
som ti chcel vzdať
aj formálnu poctu.
Aj forma má
veľkú dôležitosť,
jej dôležitosť
spočíva vo fakte,
že je spojená so substanciou.
Tak ako telo zlyhá,

keď mu chýba srdce,
alebo ak mu chýba koža.
Ak zasadíte
olúpané semienko,
nevyrastie,
ak ho ale dáte do zeme
aj so šupkou,
potom vyklíči a stane sa
z neho veľký strom.
Preto je forma významným
a nevyhnutným princípom
a bez nej naša úloha zlyhá
a náš účel nie je dosiahnutý.
Áno, tento princíp
je skutočnosťou
v očiach tých,
ktorí poznajú skutočnosť
a stali sa skutočnosťou.
Jeden derviš raz vstúpil
do prítomnosti kráľa.
Kráľ sa na neho obrátil:
„Ach, askéta.“
„Ty si askéta,“
odpovedal derviš.
„Ako môžem byť ja askéta,“
spýtal sa kráľ,
„keď mi patrí celý svet?“
„Ach, vidíš veci naopak,
aké v skutočnosti sú,“
odpovedal derviš.
„Tento svet
i ten druhý a všetko to,
čo možno vlastniť,
to patrí mne.
Zmocnil som sa celého sveta.
Si to ty, kto sa uspokojil
s trochou jedla a handrami.“
Všade, kam sa obrátiš,
tam je Tvár Boha.
Táto Tvár trvá
a rozširuje sa nekonečne
a navždy.
Skutoční duchovní milovníci
obetovali sami seba
kvôli tej Tvári,
neželajúc si za to nič.
Zvyšok ľudskej rasy
je ako dobytok.
Aj keď sú ako dobytok,
aj tak si zaslúžia láskavosť.

Môžu žiť v stajni,
predsa však sú akceptovaní
Pánom tej stajne.
Ak si to On želá,
presunie ich
z tejto stajne
do Svojej súkromnej ohrady.
Takže na počiatku
Boh priviedol mužov
a ženy k existencii
a potom ich presunul
z ohrady
duchovnej existencie
do neživého sveta.
Potom z ohrady
neživého sveta
do sveta rastlín.
Potom zo sveta rastlín
do sveta zvierat.
Zo sveta zvierat do sveta
ľudí, potom do sveta anjelov
a tak ďalej navždy.
On prejavil
všetky tieto formy,
aby ste vedeli,
že Jeho ohrád je mnoho
a každá z nich je
vznešenejšia než nasledujúca.
Boh odhalil
tento súčasný svet,
aby ste mohli prijať
ostatné stupne,
ktoré sa rozkladajú vpredu.
Nezjavil ho, aby ste povedali:
„Toto je všetko, čo existuje.“
Majstri remesiel
demonštrujú
svoje zručnosti a umenie,
takže ich učni budú mať
vieru v nich
a budú veriť v iné umenia,
ktoré ešte nedemonštrovali.
Kráľ udeľuje rúcha cti
a štedro prejavuje láskavosť
voči svojim poddaným,
pretože oni očakávajú,
že od neho dostanú
ďalšie dary
a v nádeji visia na budúcich
odmenách v zlate.

On im nedarúva tieto veci
 preto, aby hovorili:
 „Toto je všetko, čo existuje.
 Kráľ už nedá žiadne
 iné požehnanie,“
 a preto vystačte s týmto.
 Keby kráľ vedel,
 že sa to niektorí poddaní
 chystajú povedať,
 a že berú také dary ako
 hotovú vec, nikdy by im
 neudelil žiadne požehnanie.
 Askéta je človek,
 ktorý vidí budúcnosť,
 zatiaľ čo svetský človek
 vidí iba tú stajňu.
 Ale Bohom vyvolení,
 ktorí majú skutočné
 poznanie, nevidia ani
 budúcnosť ani stajňu.
 Ich oči sú uprené
 na prvý princíp,
 zdroj všetkých vecí.
 Keď vyvolení
 vysievajú pšenicu,
 vedia, že vyrastie pšenica,
 pretože vidia koniec
 už od počiatku.
 Tak je to aj s jačmeňom,
 ryžou a všetkými vecami –
 vidiac počiatok,
 ich oči nie sú uprené
 na koniec.
 Poznajú záver
 už od začiatku.
 Takí muži a ženy sú vzácní.
 Je to bolesť, čo nás vedie
 v každom podniku.
 Kým v nás nie je bolesť,
 a kým v nás nevzide
 vášeň a túžba po tej veci,
 nikdy sa nebudeme snažiť
 dospieť k nej.
 Bez bolesti zostáva
 mimo nášho dosahu,
 či už je to úspech
 v tomto svete
 alebo spasenie v druhom,
 či už sa usilujeme
 stať sa obchodníkom,

kráľom, vedcom
 alebo astronómom.
 Až keď sa Márii
 prejavili pôrodné bolesti,
 zamierila ku stromu.
 Tie bodavé bolesti
 ju priviedli k stromu
 a strom, ktorý bol suchý,
 zrazu ožil.
 My sme ako ten príbeh
 o Márii v Koráne.
 Každý z nás
 má v sebe Ježiša,
 ale kým sa neprejaví bolesť,
 náš Ježiš sa nenarodí.
 Ak bolesti nikdy neprídu,
 potom sa naše dieťa
 pripojí ku svojmu počiatku
 tou istou tajnou cestou,
 ktorou prišlo,
 zanechajúc nás prázdnych,
 bez zrodzenia
 nášho pravého Ja.
 Ako uvádza Hakim Sanaii:
 Liečenie tu je,
 kým je Ježiš tu na Zemi!
 Keď sa raz vráti do Neba,
 všetka nádej sa stratí.
 Rozhovor 9
 Nieкто povedal:
 „Prišiel človek,
 ktorý vás chce vidieť’.
 Neustále hovorí:
 ‘Želám si, aby som mohol
 vidieť Majstra.’”
 Rumi povedal:
 On v tomto okamihu
 nevidí Majstra,
 pretože popravde
 túžba, ktorá ho naplnila,
 konkrétne vidieť Majstra,
 bola závojom,
 ukrývajúcim Majstra.
 Tak je to so všetkými
 túžbami a náklonnosťami,
 všetkými láskami a záľubami,
 ktoré ľudia majú
 ku každej novej veci
 - otec, matka,
 Nebo, Zem, záhrady,

paláce, poznanie,
 veci na jedenie a pitie.
 Milovník Boha si uvedomuje,
 že všetky tieto túžby sú
 skutočne túžbou po Bohu,
 a oni všetky sú závoji,
 ktoré zakrývajú oči ľudstva.
 Keď vstúpime
 do nasledujúceho sveta
 a spozorujeme Skutočnosť
 bez týchto závojev,
 potom si uvedomíme, že to
 všetko boli závoje a clony
 a že v skutočnosti
 hľadáme jedinou vec.
 Všetky ťažkosti sú vtedy
 odstránené, v našich srdciach
 počujeme odpoveď
 na všetky otázky
 a všetko je jasne viditeľné
 tvárou v tvár.
 Nie je Božou cestou
 odpovedať zvlášť
 na každý problém
 ale jedinou odpoveďou
 sú uspokojené všetky otázky.
 Všetko naraz
 celý zápas, úsilie
 je odstránené.
 Rovnakým spôsobom
 si v zime každý
 oblieka teplé šaty a kabát
 a potom sa uchýľuje
 do úkrytu pred zimou.
 Tak isto všetky rastliny,
 stromy a kry,
 hryzené chladom,
 zostávajú bez listov a ovocia,
 uchovávajú a skrývajú si
 svoju silu a výživu
 vo vnútri, aby ich
 zovretie zimy nedosiahlo.
 Keď jar v jednoduchý sviatok
 zodpovie ich požiadavky,
 potom všetky ich rozmanité
 problémy, či už sú to
 ľudia, zvieratá alebo rastliny,
 sú vyriešené
 a druhotné príznaky zmiznú.
 Potom všetci vystrčia

svoje hlavy a uvedomia si
 príčinu svojej biedy.
 Boh stvoril tieto závoje
 kvôli dobrému účelu.
 Pretože keby Božia krása
 bola ukázaná bez závoja,
 nemali by sme silu zničiť ju.
 Prostredníctvom týchto
 závojov si odvádzame
 život a potešenie.
 Pozrite sa do slnka.
 Prostredníctvom jeho svetla
 môžeme rozlíšiť
 dobré od zlého
 a nájsť teplo.
 Stromy a sady
 sa stávajú plodnými
 vďaka jeho teplu
 a ich ovocie,
 nezrelé, kyslé a horké,
 dozrieva a sladne.
 Prostredníctvom jeho vplyvu
 sú vytvorené
 zlaté a strieborné bane,
 rubíny a karneoly.
 Keby ale slnko
 prišlo bližšie,
 neprinieslo by vôbec
 žiaden osoh.
 Naopak, celý svet
 a každé stvorenie by bolo
 spálené a zničené.
 Keď sa Boh cez závoj
 zjaví pohoriu,
 jeho svahy sa
 úplne pokryjú stromami,
 kvetmi a zeleňou.
 Avšak keď Boh
 prinesie zjavenie
 bez závoja,
 zničí to pohorie
 a rozláme ho na atómy.
 Nieкто sa spýtal:
 „A nie je to rovnaké slnko
 aj v zime?“
 Rumi odpovedal:
 Náš účel tu bol
 vykresliť porovnanie.
 Nie je to záležitosť
 atómov alebo Adama.

Podobnosť je jedna vec,
 porovnanie je druhá.
 Hoci naša myseľ
 nedokáže pochopiť
 túto realitu, avšak ako môže
 naša myseľ zanechať úsilie?
 Ak náš rozum zanechá
 snahu, už to viac
 nebude rozum.
 Rozum je tou vecou,
 ktorá nepretržite
 dňom i nocou,
 je nepokojná,
 premýšľa a usiluje sa,
 namáha sa pochopiť,
 hoci Boh je
 nespoznateľný
 a nepochopiteľný.
 Rozum je ako nočný motýľ
 a Milovaný je ako sviečka.
 Vždy, keď sa nočný motýľ
 priblíži ku sviečke,
 zničí ho to,
 ale nočný motýľ je taký
 od prírody.
 Nezáleží na tom,
 ako veľmi ten ničivý plameň
 a agónia môže bolieť,
 nočný motýľ nemôže
 odletieť od sviečky.
 Keby tam bol iný tvor
 ako nočný motýľ,
 ktorý by nedokázal odletieť
 od svetla sviečky
 a rútil by sa do jej svetla,
 to by nebolo
 skutočné porovnanie,
 bol by to nočný motýľ sám.
 Ale keby sa nočný motýľ
 rútil oproti svetlu sviečky,
 a nespálilo by ho to,
 vskutku,
 to by nemohla byť sviečka.
 Preto ľudská bytosť,
 ktorá dokáže byť bez Boha
 a nemá v sebe ani túžbu
 po ňom, to vôbec nie je
 ľudská bytosť.
 Ak ale sú schopní
 pochopiť Boha, to by naozaj

nemohol byť Boh.
 Takže skutoční milovníci
 nie sú nikdy oslobodení
 od snaženia, točia sa
 nepokojne a neustále
 okolo svetla Boha.
 A Boh ich strávi,
 urobí ich ničím,
 zničí závoj ich rozumu.
 Rozhovor 13
 Mohamed
 (Mier s Ním)
 povedal: „Noc je dlhá,
 neskracujte ju
 svojím spánkom.
 Deň je jasný,
 nezatemňujte ho
 svojimi hriechmi.“
 Noc je dlhá,
 aby ste vyjadrili svoje
 najvnútornejšie tajomstvá
 a žiadali o svoje potreby
 bez rozptyľovania inými,
 bez toho, aby vás vyrušovali
 priatelia či nepriatelia.
 Je vám udelený
 mier a súkromie,
 Boh rozťahne záves
 pred zrakmi ostatných,
 takže vaše činy môžu byť
 čestné, pravdivé
 a vykonané úplne pre Boha.
 V noci, je pokrytec odkrytý.
 Svet môže byť
 skrytý v tme
 a úplne odhalený
 vo svetle dňa
 ale v noci pokrytec
 stojí odhalený
 pred úprimným.
 „Pretože sa nikto nedíva,“
 hovorí pokrytec,
 „načo by som mal
 predstierať?“
 Nieкто sa pozerá
 ale oči pokrytca
 sú zatvorené
 a nedokážu vidieť Jediného.
 Nieкто vidí,
 v číh rukách

sú všetci ľudia.
V časoch núdze
každý volá o pomoc;
keď ho bolí zub, ucho,
keď má pochybnosti,
bojí sa a je v neistote.
Potajme každý
volá o pomoc, dúfajúc,
že to Jediný bude počuť
a splní ich požiadavky.
V súkromí, potajme
ľudia robia dobré skutky,
aby odvrátili slabosť
a obnovili svoju silu,
veriac, že život príjme
ich dary a úsilie.
Keď sa obnoví
ich zdravie a
duševný pokoj, potom
náhle sa ich viera stratí
a fantóm úzkosti
sa čoskoro navráti.
„Ó Bože,“ nariekajú znovu,
„boli sme v takom
hroznom stave, keď sme
so všetkou úprimnosťou
volali na teba
z nášho väzenského kúta.
Po stovke modlitieb
si nás vyslyšal.
Aj keď sme teraz oslobodení
z väzenia, stále
sme vo veľkej núdzi.
Vyveď nás z tohto
sveta temnoty
do sveta prorokov,
do sveta svetla.
Prečo nemôže sloboda
prísť bez väzenia a bolesti?
Tisíc túžob nás naplňa,
dobrých i zákerných
a spor týchto fantómov
prináša so sebou
tisíce múk,
ktoré nás unavujú.
Kde je tá jasná viera, ktorá
spáli všetkých fantómov?“
Boh odpovedá“
„Ten vo vás, kto hľadá
potešenie, je váš nepriateľ

i Môj nepriateľ.
‘Neberte si svojho nepriateľa
ani Môjho nepriateľa
za priateľa.’
Korán 60:1
Keď vaše po rozkošiach
túžiace ja
je uväznené, naplnené
chorobou a bolesťou,
potom vaša sloboda
prichádza a získava silu.
Tisíckrát ste dokázali,
že sloboda k vám prichádza
z bolesti zubov,
z bolesti ucha a zo strachu.
Prečo ste potom spútaní
telesným pohodlím?
Prečo ste stále
zamestnaní
starosťou o mäso?
Nezabudnite na koniec
toho vlákna: rozmotajte
tie telesné vášne,
kým nedosiahnete
vnútornú vášeň
a kým nenájdete oslobodenie
z väzenia temnoty.“